

Michał Górzyński, CASE-Doradcy Sp. z o.o.

Konkurencyjny rynek usług telekomunikacyjnych jest jednym z kluczowych czynników warunkujących sprawne funkcjonowanie Gospodarki Opartej na Wiedzy (GOW). Konkurencyjny rynek i sektor telekomunikacyjny oznacza tani i łatwy dostęp do informacji (w rezultacie wiedzy), najważniejszego czynnika konkurencyjności XXI wieku. Możliwość swobodnej komunikacji, dostępu do wiedzy i informacji nie tylko zwiększa efektywność prowadzenia działalności gospodarczej, ale również podnosi standard życia społeczeństw.

Analizując stan rozwoju sektora i rynku usług telekomunikacyjnych w Polsce należy stwierdzić, że znacznie odbiega on od standardów europejskich i jest istotnym czynnikiem hamującym funkcjonowanie GOW w naszym kraju. Ceny usług telekomunikacyjnych w Polsce należą do najwyższych w Europie, podczas gdy poziom rozwoju infrastruktury należy do najniższych w grupie krajów OECD. Polska charakteryzuje się jednym z najniższych wskaźników penetracji telefonii stacjonarnej i komórkowej w Europie. W kontekście zwiększenia dostępu do Internetu szczególnie istotny jest zasięg telefonii stacjonarnej. Brak konkurencji na rynku powoduje, że dominujący operator nie jest zainteresowany kosztownym rozbudowywaniem sieci na terenach słabo zurbanizowanych, co pogłębia dysproporcje regionalne w Polsce. W efekcie niewielki zakres dostępności Internetu oraz jego niska jakość (czyli niewielki odsetek internautów mających możliwość korzystania z efektywnego, szerokopasmowego dostępu) wydatnie hamuje proces budowy społeczeństwa informacyjnego i GOW w Polsce.

Obecny stan sektora oraz rynku usług telekomunikacyjnych wynika z niedostatecznej konkurencji w sektorze oraz zacofania technologicznego i fatalnego stanu infrastruktury telekomunikacyjnej przed 1989 rokiem. Na niską konkurencję w sektorze wpływ miała zbyt późna liberalizacja rynku, niekorzystny model prywatyzacji TP S.A. oraz niska efektywność funkcjonowania organów administracji państwowej regulujących rynek telekomunikacyjny. Nie ulega wątpliwości, że w celu zwiększenia zasięgu i dostępności usług telekomunikacyjnych konieczne jest stymulowanie konkurencyjności w sektorze. Pewne działania w tym zakresie zostały już poczynione. Np. w maju 2003 roku nowelizowano Prawo Telekomunikacyjne z 2000 roku. Najważniejsze zmiany dotyczyły uwolnienia dostępu do pętli lokalnej i doprecyzowania zakresu usług powszechnych (nowelizacja nie określała jednak sposobu ich finansowania poza dopłatą z tytułu deficytu dostępu lokalnego). Pomimo to należy podjąć jeszcze szereg działań mających na celu promowanie konkurencyjności w sektorze. Do najważniejszych zaliczyć trzeba:

- usprawnienie funkcjonowania organów administracyjnych regulujących rynek usług telekomunikacyjnych oraz uporządkowanie zakresu kompetencji w tym zakresie pomiędzy URTiP, UOKiK, MI i KRRiT;
- dalsze dostosowywanie krajowego ustawodawstwa w zakresie funkcjonowania sektora telekomunikacyjnego do wymogów unijnych¹;
- zwiększenie konkurencji na rynku telefonii komórkowej szczególnie poprzez zobowiązanie operatorów sieci komórkowych do pełnego wdrożenia reguły przenaszalności numeru (*mobile number portability, MNP*)² oraz zachęcenia nowych graczy do wejścia na rynek telefonii komórkowej w Polsce;

---

¹ Do pakietu dyrektyw z zakresu komunikacji elektronicznej z 2002 roku

² Reguła MNP wynika z konieczności dostosowania Prawa Telekomunikacyjnego do wymogów UE. Nowelizacja z marca 2003 roku nie była w tym zakresie wystarczająca

- promowanie inicjatyw lokalnych i samorządowych w zakresie budowy infrastruktury telekomunikacyjnej i dostępu do Internetu;
- rozwijanie sieci publicznych punktów dostępowych.

Szansy zwiększenia dostępu do usług telekomunikacyjnych należy przede wszystkim upatrywać w rozwoju technologii bezprzewodowych (w tym szczególnie przy wykorzystaniu obecnej infrastruktury operatorów telefonii komórkowej), które mogą zapewnić nie tylko łączność głosową, ale również szybką transmisję danych. Rozwój komunikacji bezprzewodowej jest wyjątkową szansą dla obszarów słabo zurbanizowanych. Barię dla jej rozwoju jest jednak oligopolistyczny model konkurencji na rynku telefonii komórkowej hamujący wdrażanie bezprzewodowych rozwiązań dostępowych do Internetu. Biorąc pod uwagę obecne prognozy wykorzystania technik bezprzewodowych w dostępie do Internetu należy zwrócić szczególną uwagę na promowanie tego typu technologii przez administrację państwową (również poprzez dofinansowanie tego typu przedsięwzięć inwestycyjnych przy wykorzystaniu funduszy strukturalnych m.in. w kontekście polityki rozwoju regionalnego).

Zwiększenie dostępności usług telekomunikacyjnych poprzez stymulowanie konkurencyjności powinno być bezwzględnym priorytetem działań administracji rządowej. Z drugiej jednak strony nie należy zapominać o promowaniu użytkowania Internetu i stymulowaniu popytu na tego typu usługi. Do najważniejszych działań w tym zakresie zaliczyć należy:

- rozwój e-administracji;
- zwiększenie stopnia elektronicznej obrotu gospodarczego poprzez dostosowanie ustawodawstwa;
- kontynuację projektów pomnażających polskojęzyczne zasoby Internetu (Polskiej Biblioteki Internetowej);
- informatyzację szkół oraz kształcenie nauczycieli w wykorzystywaniu nowoczesnych technologii informacyjnych;
- przygotowanie programów powszechnej, ustawicznej edukacji społecznej przy wykorzystaniu środków i technologii komunikacji elektronicznej;

Podsumowując obecny stan infrastruktury i rynku usług telekomunikacyjnych stanowi istotną barierę rozwoju GOW w Polsce. Do najważniejszych działań mających na celu poprawę sytuacji w tym zakresie zaliczyć należy stymulowanie konkurencji w sektorze telekomunikacyjnym, a w szczególności na rynku usług telefonii stacjonarnej i komórkowej oraz wsparcie administracyjnej rozwoju bezprzewodowych technologii komunikacyjnych.